

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 36C/70/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119210360
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4119210360.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobkyne: Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, O., zastúpená advokátskou kanceláriou BOL'OSĽ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Horná 23, Banská Bystrica, IČO: 36 866 261, proti žalovanému: MJM STAV s.r.o., so sídlom Malý Báb 542, IČO: 46 898 778, zastúpený Advokátska kancelária CIMMERMANN, s.r.o., so sídlom Piaristická 1, Nitra, IČO: 50 472 305, o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 50 000 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 30 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

III. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou sa žalobkyňa domáhala od žalovaného zaplatenia sumy 50 000 eur ako náhrady nemajetkovej ujmy. Uviedla, že dňa 14.09.2017 došlo v areáli staveniska na ulici P. O. v obci O., na ktorom bola realizovaná stavba označená ako „separovaný zber komunálneho odpadu v obci O.“ (ďalej aj len ako „stavba“), k tragickému úmrtiu T. O., ktorý na danom mieste podľahol rozsiahlym zraneniam spôsobeným padajúcim múrom, v tom čase tvoriacim časť stavby realizovanej žalovaným na základe zmluvy o dielo zo dňa 04.07.2017, uzavretej medzi H. O., vystupujúcou v právnom postavení objednávateľa a žalovaným, vystupujúcim v právnom postavení zhotoviteľa. S ohľadom na všetky okolnosti úmrtia T. O. bolo na základe trestného oznámenia vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nových Zámkoch, odboru kriminálnej polície (ďalej aj len ako „ORPZ Nové Zámky“) začaté trestné konanie (pôvodne vedené voči neznámemu páchatelovi) za prečin usmrtenia, ktoré bolo v čase podania žaloby vedené na ORPZ Nové Zámky pod sp. zn. ČVS: ORP-817/1-VYS-NZ-2017 (ďalej aj len ako „trestné konanie“). V trestnom konaní bol z prečinu usmrtenia Artioma O. obvinený F. O., ktorý ako konateľ žalovaného a stavbyvedúci podcenil riziká vyplývajúce z nespĺnenia požiadaviek na zabezpečenie staveniska stavby, vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov a ako osoba zodpovedná za ich svojim nedostatočným zabezpečovaním starostlivosti o oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nedostatočným metodickým riadením činnosti žalovaného stav vykonávajúcej realizáciu stavby na základe zmluvy o dielo, ktorá starostlivosť mu vyplývala z popisu jeho činnosti vykonávanej pre žalovaného, funkcie a zo všeobecne záväzných právnych predpisov, pričom v dôsledku porušenia respektíve zanedbaní povinností, došlo dňa 14.09.2017 v čase okolo 18:42 hod. na stavenisku stavby pod vplyvom nárazového vetra k zrúteniu múru dlhého päť a vysokého tri metre, ktorý bol v zmysle vyšetrovania vykonaného v trestnom konaní vybudovaný nedôsledne a nevhodnou kombináciou materiálov a v dôsledku ktorého zrútenia utrpel T. O. zranenia nezlučiteľné so

životom. Zároveň bol obvinený aj Ing. T. B., ktorý pôsobil ako stavbyvedúci na stavbe. Právny základ žaloby odôvodnila § 11, 13, 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Aktívna vecná legitímácia na podanie reštitučnej žaloby jej vyplýva ako osobe dotknutej na svojich osobnostných právach priamo z ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa je fyzickou osobou, ktorej bola v dôsledku neoprávneného zásahu do jej osobnostných práv, spôsobená nemajetková ujma. Základným predpokladom uplatnenia nárokov fyzickej osoby vymedzených § 13 Občianskeho zákonníka je existencia subjektu, ktorý za neoprávnený zásah do osobnostných práv zodpovedá. Z výsledkov vyšetrovania vykonaného v trestnom konaní vyplývalo, že neoprávnený zásah do osobnosti žalobkyne, ku ktorému došlo v dôsledku tragickej udalosti, bol následkom porušenia respektíve zanedbania zákonných povinností, vykonaný F. O. a D.. T. B.. Keďže F. O. a Ing. T. B. boli osobami vykonávajúcimi činnosti priamo súvisiace s realizáciou stavby pre žalovaného a teda boli osobami použitými žalovaným pri realizácii stavby v zmysle zmluvy o dielo, žalobkyňa s prihliadnutím na zásadu, v zmysle ktorej sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka postihujú právnickú osobu, ktorej sa takýto zásah pripočíta, ako aj s ohľadom na ustálenú rozhodovaciu súdnu prax, nesmerovala túto žalobu voči F. O. a Ing. T. B., ale voči žalovanému. Žalobkyňa za neoprávnený zásah označila tragickú udalosť, pri ktorej došlo k úmrtiu T. O., jej jediného syna, s ktorým trvale žila v spoločnej domácnosti. Úmrtím T. O. bolo dotknuté právo žalobkyne na súkromný a rodinný život ako jedno z hlavných osobnostných práv. Žalobkyňa mala so svojim synom ako jeho jediný rodič láskyplný a veľmi pozitívny vzťah a hlboko rozvinuté sociálne a citové väzby. Citové väzby medzi nimi boli silnejšie ako tomu býva v kompletných rodinách, nakoľko žalobkyňa vychovávala svojho syna sama a spolu tvorili plne fungujúcu rodinu. T. O. bol žalobkyni vždy nápomocný a mal veľmi dobré vzťahy s celou bližšou aj vzdialenejšou rodinou žalobkyne, pričom žalobkyňa bezpochyby zastávala názor, že v starobe by bol žalobkyni veľkou oporou a určite by jej v prípade potreby poskytol náležitú starostlivosť. Smrť T. O. zásadne zasiahla do života žalobkyne a nenávratne pretrhla ich vzájomné citové väzby, v dôsledku čoho žalobkyňa prišla o možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojim synom, ako aj vzťah k svojmu dieťaťu ako najbližšiemu rodinnému príslušníkovi. V dôsledku tragickej udalosti súčasne utrpela vážnu citovú ujmu spočívajúcu v pocitoch úzkosti, smútku a šoku zo smrti svojho jediného dieťaťa. Zo záverov uvedených v uzneseniach ORPZ Nové Zámky, ktorými boli z prečinu usmrtenia T. O. obvinení F. O. a Ing. T. B., bolo zrejmé, že tragická udalosť bola spôsobená neplnením respektíve zanedbaním zákonných povinností Matúša O. a Ing. T. B., ktoré im s ohľadom na nimi vykonávanú funkciu a postavenie vyplývali z osobitných všeobecne záväzných právnych predpisov a to najmä zo stavebného zákona, vyhlášky a zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia. Žalobkyňa v dôsledku neoprávneného zásahu v podobe smrti svojho syna T. O., ktorý bol nepochybne spôsobilý vyvolať u nej nezanedbateľnú nemajetkovú ujmu, nemajetkovú ujmu skutočne utrpela (nemajetková ujma vznikla), mala žalobkyňa za to, že bola naplnená aj posledná z podmienok vzniku občianskoprávnej sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka, spočívajúca v existencii príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobkyne a vznikom nemajetkovej ujmy. V prípade, ak by zo strany F. O. a D.. T. B. nedošlo k porušeniu ich normatívnych povinností a stavenisko by bolo náležite označené, oplotené pletivom v predpísanej výške 1,8 m s uzamykateľnými vstupmi, s riadne uskladneným stavebným materiálom a v neposlednom rade, ak by bola stavba realizovaná v súlade s jej projektovou dokumentáciou, nenastala by tragická udalosť a súčasne by ani nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne. S ohľadom na nemajetkovú ujmu, ktorú žalobkyňa utrpela v dôsledku úmrtia svojho dieťaťa a najmä s ohľadom rozsah takejto ujmy, je zrejmé, že spôsoby ochrany pred neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobkyne (domáhanie sa upustenia od neoprávnených zásahov alebo odstránenia následkov takýchto zásahov) neprichádzali do úvahy. Z uvedeného dôvodu bolo preto jediným prípustným prostriedkom aspoň čiastočne reparujúcim následky zásahu so osobnostných práv žalobkyne poskytnutie primeraného zadošťučinenia za protiprávne konanie, následkom ktorého došlo k úmrtiu T. O.. Žalobkyňa bola toho právneho názoru, že aj keď jednotlivé súčasti osobnosti fyzickej osoby a osobnostných práv, ktorým je poskytovaná normatívna ochrana, sú hodnotami, ktorých výšku v peniazoch de facto nie je možné jednoznačne ustáliť, neznamená to, že by peniazmi nebolo možné vyjadriť výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej protiprávnym zásahom do osobnostných práv žalobkyne a hoci ide o satisfakciu nemajetkových práv, jej zmyslom je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 15.07.2005, sp. zn. 30 Cdo 2951/2004. S ohľadom na rozsah porušenia práv žalobkyne na ochranu osobnosti spôsobeného protiprávnym konaním s neodstrániteľnými následkami, ako aj s ohľadom na dôsledky, ktoré boli u nej vyvolané smrťou jeho syna Artioma Hauka (citová ujma spočívajúca v pocitoch úzkosti, smútku a šoku zo smrti svojho dieťaťa), žalobkyňa ustálila výšku nemajetkovej ujmy, ktorá jej bola spôsobená, na sumu

vo výške 50.000 eur. Uvedená suma by do istej miery mohla predstavovať finančné zadosťučinenie, kompenzujúce emocionálne útrapy žalobkyne spôsobené smrťou syna.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe potvrdil, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ Nové Zámky zo dňa 28.09.2018 bolo vznesené obvinenie Ing. T. B., ktorý ako stavbyvedúci podcenil riziká vyplývajúce z nespĺnenia požiadaviek na zabezpečenie staveniska stavby vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov a ako osoba zodpovedná za dodržiavanie týchto všeobecne záväzných predpisov svojim nedostatočným zabezpečovaním starostlivosti o oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Uzneseniami vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, odboru kriminálnej polície Nové Zámky zo dňa 28.09.2018 pod sp. zn. ORP-817/1-VYS-NZ-2017 bolo vznesené obvinenie F. O. a Ing. T. B. pre prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona. V rámci prípravného konania boli v predmetnej trestnej veci vypočutí viacerí svedkovia a boli zabezpečené znalecké posudky a ďalšie listinné dôkazy. Po skončení prípravného konania Okresná prokuratúra Nové Zámky dňa 14.10.2019 podala na Okresný súd Nové Zámky obžalobu na obvineného F. O. a spol. pre prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona. Na Okresnom súde Nové Zámky bola predmetná trestná vec vedená pod sp. zn. 2T/117/2019. Keďže nebolo rozhodnuté o vine obvinených F. O. a Ing. T. B., ktorý sa v predmetnej trestnej veci aktívne bráni, navrhol žalovaný konanie prerušiť.

3. Žalobkyňa podala v priebehu konania návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorý súd uznesením zo dňa 14.01.2020, č. k. 36C/70/2019- 127, zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 04.02.2020. K návrhu na prerušenie konania uviedla, že pre konajúci súd by malo byť zaväzujúce rozhodnutie o spáchaní trestného činu obvineným F. O. a Ing. T. B.. V danom prípade kontinuálne popri trestnom konaní prebieha súdne konanie, pričom zistenia vyplývajúce z vyšetrovania vykonaného v trestnom konaní boli rozhodujúce pre podanie žaloby.

4. Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 16.04.2020, č. k. 36C/70/2019-145 konanie prerušil do právoplatného skončenia konania, vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 2T/117/2019; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.05.2020.

5. Trestné konanie, vedené proti obž. F. O. a Ing. T. B., bolo právoplatne ukončené v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre, č. k. 4To/1/2023-1278, dňa 16.03.2023.

6. Súd vo veci nariadil predbežné prejednanie sporu, ktoré odročil z dôvodu, že strany sporu prejavili záujem o zmierlivé riešenie veci. Vzhľadom na to, že nedošlo k dohode medzi stranami sporu, súd vec prejednal v rámci pojednávania.

7. Právny zástupca žalobkyne sa pridŕžoval písomne podanej žaloby a vo vzťahu k samotnej výške nemajetkovej ujmy uviedol, že napriek tomu, že je daná na voľnej úvahe súdu, treba prihliadnuť aj na ďalšie kritériá. V tomto prípade citová väzba bola najsilnejšia, nakoľko išlo o najpevnejšiu väzbu medzi matkou a jej synom. Tento bol nadpriemerne inteligentný a nemal ani 18 rokov. Pre jeho nízky vek prišla o možnosť zažiť s ním celý jeho život. Zo strany žalovaného nebola po udalosti ani neskôr prejavená žiadna ľútosť. Vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodovaciu prax súdov v rámci SR, kedy boli priznané nasledovné sumy: 90 000 eur (sp. zn. OS NR 10C/88/2009 v spojení KS NR 9Co/330/2012), 100 000 eur (sp. zn. OS TT 19C/96/20212 v spojení KS TT 10Co/909/2015), 50 000 eur (sp. zn. OS TN 27C/107/2012 v spojení s KS TN 4Co/658/2014), 49 790 eur (sp. zn. OS BAII 18C276/2008 v spojení s KS BA 4Co/470/2011). Netrval na vykonaní dokazovania výsluchom navrhnutých svedkov, projektovej dokumentácie stavby, ako ani stavebného povolenia a stavebného denníka.

8. Právny zástupca žalovaného sa s poukazom na existujúci rozsudok, ktorý bol vydaný v trestnej veci, vyjadril len k otázke samotnej nemajetkovej ujmy. Jej výška má plniť výchovný a nie likvidačný účel, pričom treba zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody. Nemajetková ujma má satisfakčnú funkciu, pričom treba brať do úvahy optimálne vyváženie a zmiernenie zásahu, hoci nemajetkovú ujmu vo všeobecnosti nemožno exaktne stanoviť ako odškodnenie, ale je ňou možné zmierniť len dôsledky zásahu. K výške peňažnej náhrady treba zväžiť aj okolnosti na druhej strane, pričom priznaná náhrada nemôže zahŕňať neprimerané obohatenie a likvidačné dôsledky pre toho, kto za ňu zodpovedá. Sumu požadovanou žalobkyňou považoval za neprimerane vysokú, pre žalovaného likvidačnú a s poukazom na rozhodovaciu prax súdov by jej priznaním došlo k neprimeranému obohateniu žalobkyne. Taktiež

netrval na vykonaní dokazovania, uvedeného počas konania. Nevedel sa vyjadriť k tomu, či žalovaný požiadal o predĺženie lehoty na podanie daňového priznania za rok 2022.

9. Žalobkyňa v rámci svojej výpovede uviedla, že je veľmi náročné o tom rozprávať a hlavne to ako opísať vzťah k jej synovi. Je to asi tak, že ráno, keď sa zobudíte, má svietiť slnko a pre vás už nesvieti. Robila pre neho všetko. Bol úplne úžasný mladý človek, zodpovedný a pomáhal jej. Veľa spolu cestovali po štátoch a plynule rozprával 4 jazykmi. Vyhral nemecké olympiády a mal pred sebou veľkú budúcnosť. Bol to jej jediný syn a medzi nimi bolo veľmi silné citové puto, pretože ho mala veľmi skoro. Spolu prežívali úspechy, neúspechy a žili jeden pre druhého bez akýchkoľvek tajností. Cestovali, keď bol ešte na ZŠ, teda ona pracovala v zahraničí a on tam chodil aj do školy a každý rok si dodatočne dorobil skúšky aj zo slovenčiny. Žili v Anglicku, Rakúsku. Keď prišiel do puberty, bolo to trochu ťažšie, ale zvládli to. Odkedy mohol, chodil na brigády, opravoval počítače a miloval hudbu. Vyrastal bez otca a ona do života nikdy nechcela ťahať chlapa, pokiaľ nebude veľký. Arčo mal aj frajerku, niečo sa jej aj nepáčilo, niekedy sa trochu hádali, ale to bolo úplne občasné a išlo o klasické hádky. Bol úprimný a ani jej veľmi neklamal. Žili spolu s jej mamou a ona chodila pracovať cez týždeň do zahraničia a vtedy bol s ňou doma on sám. Bolo to tak preto, že už chodil na strednú školu elektrotechnickú vo Vrábľoch a nemohol byť už s ňou počas týždňa v zahraničí. Cítila, že ju potrebuje a v auguste 2017 ukončila prácu v Rakúsku a vrátila sa domov. Mesiac na to zomrel. Dochádzal do školy denne, často ho vozila, cestou sa rozprávali a tie rána boli neopísateľné. Odkedy zomrel, zostala samotárka, utiahla sa do seba a mala problém byť v spoločnosti viacerých ľudí. Momentálne má prácu z domu a to jej vyhovuje. Kamarátky nemá, býva spolu s mamou, ktorá je to jediné, čo má. Má dvoch psov, šport, záhradu a snaží sa prežiť každý deň. Pred touto udalosťou nemala žiadne psychologické problémy, ale po smrti to musela začať riešiť, pretože mala pocit, že nikto jej nerozumie, všetci sa jej len smejú a ukazujú na ňu prstom. Navštevovala psychologičku vo Vrábľoch, ale tá jej odporučila návštevu u psychiatra. P. Grófová jej predpísala tabletky, ktoré jej nerobili dobre a mala úzkostné stavy. Nasadila jej aj druhú liečbu, ale ani tá jej nesadla. Nakoniec sa rozhodla bojovať s týmito problémami sama. Vtedy musela opustiť prácu, keďže ako tlmočníčka nedokázala komunikovať s ľuďmi. Nakoniec zistila, že aj pri liekoch, ktoré mala brať, nemohla otehotnieť, ale to jej lekárka neuviedla. Zo všetkých liekov mala tlak na srdci a úzkostné stavy. Riešenie našla v akupunktúrnej liečbe, ktorá jej pomohla a robila dobre, dávala jej energiu. Dnes chodí na akupunktúru už len sporadicky, vtedy chodievala veľmi často. Chcela to vyriešiť prírodnou formou. Momentálne nemá vzťah so žiadnym partnerom, ale komunikuje s bývalým partnerom, ktorý jej pomáha prežiť túto situáciu aj s vierou. Je z Popradu a tam si syn robieval skúšku zo slovenského jazyka. Chcela mu zabezpečiť budúcnosť, aby jej nič nikdy nevyčítal. Od 16 rokov brigádoval a na pohrebe bolo 150 detí, išlo o kamarátov, dokonca aj cez muziku a aj zo zahraničia. Bol veľmi talentovaný na všetko. Chcel byť muzikantom, často krát sa rozprávala aj s jeho kamarátmi v dedine, s ktorými on vyrastal. Keď ho zbadali, povedali, že aha, ide slnko. Realizovala sa aj zbierka na pomník pre syna. To miesto, kde sa stala nešťastná udalosť, je asi prekliate. Ja som si tam zlomila aj nohu a raz som si rozrezala ruku, keď som tam išla zapáliť sviečku. So synom nikdy na dané miesto nechodili a nemali ani dôvod. Chodili v obci len do obchodu a na zmrzlinu.

10. Právny zástupca žalobkyne poukázal na to, že v tomto prípade by mal súd prihliadať aj na súčasné hospodárke výsledky žalovaného, kedy obrat spoločnosti za rok 2021 predstavoval sumu 1,31 milióna eura. Podľa dostupných tabuliek cez finstat.sk vyplýva, že obrat žalovaného sa zvyšoval postupne od r. 2019, ale nie je dostupná účtovná závierka žalovaného za rok 2022. Na záver uviedol, že úmrtie blízkej osoby spravidla predstavuje závažný a citovo neľahko zvládnuteľný zásah do emocionálnej roviny človeka a jeho života. Strata dieťaťa je extrémny zásahom do života rodiča, ktorý má svoje špecifiká, oproti iným stratám blízkej osoby. Môžeme ho definovať ako komplex emocionálnych kognitívnych a behaviorálnych a fyziologických reakcií, ktoré nasledujú po strate milovaného človeka. Viliam Worden, ako jeden z popredných psychológov uviedol, že stratiť dieťa akéhokoľvek veku môže byť jednou z najdevastujúcejších strát v živote človeka a jej vplyv pretrváva roky. Ako bolo preukázané v rámci súdneho konania, žalobkyňa mala so svojim synom veľmi silné citové väzby, ktorých prerušením utrpela len ťažko opísateľnú a napravitelnú stratu, majúcu vplyv na jej súčasný život ako aj pre jej budúcnosť. Odborné publikácie v oblasti psychológie, ktoré stratu dieťaťa označujú za najzraniteľnejšiu skúsenosť, akú môže matka zažiť, nemožno podceňovať. Rovnako je tomu aj v prípade, keď žalobkyňa v dôsledku straty svojho dieťaťa utrpela neopísateľnú citovú ujmu, ktorú viac nie je možné reparovať. Priznaním navrhovanej náhrady nemajetkovej ujmy by bola strata, ktorú žalobkyňa utrpela, aspoň čiastočne kompenzovaná. Preto navrhol žalobe vyhovieť a súčasne žalobkyni priznať nárok na náhradu trov súdneho konania v rozsahu 100 %.

11. Právny zástupca žalovaného sa v rámci záverečného zhrnutia veci pridržiaval svojich vyjadrení, pričom navrhol, aby súd rozhodol o výške náhrady nemajetkovej ujmy podľa zaužívanej súdnej praxe.

12. Súd sa v rámci dokazovania oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré predložili strany sporu, a to o najmä: zmluvou o dielo vrátane rozpočtu, uzneseniami OR PZ v Nových Zámkoch, znaleckým posudkom č. 10-24/2017, rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, uznesením Krajského súdu v Nitre, výpisom z obchodného registra žalovaného, lekáarskymi správami žalobkyne, listami syna, výsluchom žalobkyne, pričom zistil nasledovný skutkový stav a uvedený spor takto právne posúdil:

13. Dňa 07.04.2017 bola uzatvorená zmluva o dielo medzi žalovaným ako zhotoviteľom a Obcou O. ako objednávatelom, predmetom bolo zhotovenie stavby Separovaný zber komunálneho odpadu v obci O..

14. Uzneseniami OR PZ v Nových Zámkoch zo dňa 28.09.2018 boli Ing. T. B. a F. O. ako obvinení stíhaní za prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a poukazom na § 138 písm. b) a h) Trestného zákona, keď Ing. T. B. ako stavbyvedúci na stavbe a F. O. ako vedúci zamestnanec - konateľ firmy MJM stav s.r.o. a stavbyvedúci bez oprávnenia podcenil riziká, ktoré vyplývali z neplnenia požiadaviek uvedených vo všeobecne záväzných právnych a ostatných predpisov BOZP, pričom v dôsledku porušenia, resp. zanedbania týchto povinností došlo dňa 14.09.2017 v čase okolo 18.42 hod. v obci O. na ulici P. O. neďaleko miestneho kostola za budovou Coop Jednota na rozostavanom stavenisku zberného dvora k udalosti, po tom ako mladistvý T. O. vybral na malú potrebu na nezabezpečené stavenisko zberného dvora a ako sa postavil oproti tam nachádzajúcemu sa múru z pórobetónových tvárnic a chcel vykonať malú potrebu, sa zrazu uvedený múr o dĺžke cca 5 m a výške 3 m vplyvom silného nárazového vetra o sile 120 km/h, ktorého nápor predmetný múr nevydržal a zrútil z dôvodu, že bol nedôsledne vybudovaný nevhodnou kombináciou materiálov a takto zavalil poškodeného T. O., nar. XX.XX.XXXX, pričom následne v súhre týchto dejov, resp. okolností došlo k usmrteniu mladistvého, ktorého príčinou bolo náhle zlyhanie centrálnej nervovej sústavy - mozgová smrť, ku ktorej došlo v dôsledku rozsiahleho pomliaždenia mozgu, mozočka a mostu mozgového pri početných trieštivých zlomeninách kostí kleny a spodiny lebečnej, ktoré poškodený utrpel pri náraze a tlaku veľkej intenzity v podobe pevného plošného predmetu o väčšej kontaktnej plocha - ťažkého stavebného materiálu, čím došlo k nadmernému stlačeniu hlavy v oblasti čela vľavo o pevnú podložku.

15. V trestnom konaní bol dňa 23.11.2017 vyhotovený znalecký posudok č. 10-24/2017 Technickým a skúšobným ústavom stavebným, n.o., predmetom bolo posúdenie príčin havárie muriva rozostavenej stavby, ktorého závery boli použité v rámci trestného konania.

16. Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 07.09.2022, č. k. 2T/117/2019-1192 boli obžalovaní Ing. T. B. a F. O. uznaní vinnými, že v súvislosti s uskutočňovaním stavby ako zodpovedné osoby ku dňu 14.09.2017, teda F. O. ako konateľ zhotoviteľa a osoba zodpovedná za dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov a ostatných predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a v oblasti uskutočňovania stavieb ako aj v rozpore so zmluvou o dielo a Ing. T. B. ako stavbyvedúci na stavbe a osoba zodpovedná za vedenie uskutočňovania stavby, podcenili riziká pri uskutočňovaní stavby a nezabezpečili, aby stavenisko zberného dvora v obci O. bolo súvisle, trvale a dôsledne zabezpečené pred vstupom nepovolaných osôb uzamykateľným oplotením vysokým 1,8 m, čím porušili § 43i odsek 3 písmeno a), § 46a odsek 2 písmeno b), d) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) (ďalej len „Stavebný zákon“), § 9 a Prílohy číslo 1 bod 1.2. a bod 1.8. Vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností č. 147/2013 Z.z. (ďalej len „Vyhláška č. 147/2013 Z.z.“), tiež nezabezpečili, aby vstup na stavenisko bol označený bezpečnostným a zdravotným označením podľa osobitného predpisu so zákazom vstupu na stavenisko osobám, ktoré tam neplnia pracovné úlohy, čím porušili § 43i odsek 3 písmeno b), § 46a odsek 2 písmeno b) Stavebného zákona, § 9 a Prílohy číslo 1 bod 1.8. Vyhlášky č. 147/2013 Z.z., nezabezpečili, aby bol múr, tvoriaci stužujúcu stenu oceľovej konštrukcie prístrešku, vymurovaný podľa podmienok uvedených v projektovej dokumentácii stavby, ktorá bola schválená stavebným úradom a v súlade s právoplatným stavebným povolením, ale tento bol budovaný v rozpore s projektovou dokumentáciou, schválenou stavebným úradom a v rozpore s právoplatným stavebným povolením, čím porušili § 48 odsek 1, § 54, § 45

odsek 3, § 46a odsek 1,2 písmeno b), d) Stavebného zákona, tiež nezabezpečili, aby bol predmetný múr aspoň provízórne zabezpečený proti jeho zrúteniu a nielenže nezabezpečil použitie materiálov vhodných pre vybudovanie múru, ktorých správnu kombináciou mohol zabrániť pádu tohto múru, ale dal pokyn na budovanie múru zo stavebných prvkov a materiálov v rozpore s projektovou dokumentáciou stavby, schválenou stavebným úradom, v rozpore s právoplatným stavebným povolením a na tento účel nevhodnými, čím porušil § 43g odsek 2 veta druhá, § 48 odsek 1 a § 54 Stavebného zákona, nezabezpečili, aby pre vybudovanie predmetného múru boli použité vhodné materiály a v súlade s projektovou dokumentáciou stavby, schválenou stavebným úradom a teda v súlade s právoplatným stavebným povolením a ktorých správnu kombináciou mohol zabrániť pádu tohto múru, čím porušil § 43g odsek 2 veta druhá, § 45 odsek 3, § 46a odsek 2 písmeno c), § 48 odsek 1 a § 54 Stavebného zákona, tiež umožnili uskutočňovanie stavby nesprávnym a nevhodným technickým a technologickým postupom v hrubom rozpore so schválenou projektovou dokumentáciou, keď sa najskôr stavala stena, ktorá bola iba výplňovým murivom oceľovej konštrukcie prístrešku, čím porušil § 43g odsek 2 veta druhá, § 45 odsek 3, § 48 odsek 1 a § 46a odsek 2 písmeno e) Stavebného zákona, pričom v dôsledku porušenia a zanedbania všetkých týchto ich povinností a nevyužitím všetkých ich oprávnení, ako aj v dôsledku porušenia a zanedbania povinností trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/117/2019 z 16.12.2019, právoplatným dňa 09.09.2020, odsúdeného Ing. X. U., došlo dňa 14.09.2017, v čase asi o 18.42 h, v obci O., neďaleko miestneho kostola za budovou potravín na nezabezpečenom stavenisku predmetnej stavby k usmrteniu maloletého poškodeného T. O., nar. XX.XX.XXXX, a to tak, že sa múr z pórobetónových tvárnic o dĺžke asi 5 m a výške asi 3 m, majúci tvoriť stužujúcu stenu oceľovej konštrukcie prístrešku, zvalil na oproti nemu stojaceho maloletého poškodeného, a to vplyvom silného nárazového vetra o sile 120 km/h, ktorého nápor predmetný múr nevydržal a zrútil sa z dôvodu jeho vybudovania nevhodnou kombináciou materiálov a nezabezpečeniu proti zrúteniu, pričom príčinou usmrtenia maloletého poškodeného bolo náhle zlyhanie centrálnej nervovej sústavy - mozgová smrť, ku ktorej došlo v dôsledku rozsiahleho pomliaždenia mozgu, mozočka a mostu mozgového pri početných trieštivých zlomeninách kostí klenby a spodiny lebečnej, ktoré poškodený utrpel pri náraze a tlaku veľkej intenzity v podobe pevného plošného predmetu o väčšej kontaktnej ploche - ťažkého stavebného materiálu, čím došlo k nadmernému stlačeniu hlavy v oblasti čela vľavo o pevnú podložku. Obžalovaní inému z nedbanlivosti spôsobili smrť a spáchali čin závažnejším spôsobom konania (porušením dôležitej povinnosti, vyplývajúcej z ich postavenia a uloženej mu podľa zákona), čím spáchali prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, za to boli odsúdení - obž. F. O. na trest odňatia slobody 2 roky, výkon trestu odňatia slobody sa podmienene odložil, skúšobná doba 2 roky, bol mu uložený trest zákazu podnikateľskej činnosti v oblasti výkonu stavebných prác podľa § 43g Stavebného zákona ako aj vykonávania funkcie štatutárneho orgánu a jeho člena právnickej osoby s predmetom činnosti v oblasti výkonu stavebných prác podľa § 43g Stavebného zákona na dobu 2 (dva) roky; obž. D.. T. B. na trest odňatia slobody 2 roky, výkon trestu odňatia slobody sa podmienene odložil, skúšobná doba 2 roky, bol mu uložený trest zákazu vybranej činnosti vo výstavbe - vedenie uskutočňovania stavieb podľa § 45 odsek 1 písmeno b) Stavebného zákona na dobu 2 (dva) roky. Žalobkyňa, Všeobecná zdravotná poisťovňa boli ako poškodené osoby s nárokom na náhradu škody odkázané na civilný proces.

17. Uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 16.03.2023, č. k. 4To/1/2023-1278 bolo odvolanie obžalovaných Matúša Heruda Ing. Andreja Bielika zamietnuté.

18. Rozsudok Okresného súdu Nové Zámky nadobudol právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre dňa 16.03.2023.

19. Podľa výpisu z obchodného registra žalovaného bol F. O. konateľom spoločnosti MJM STAV s.r.o. od 06.08.2013 do 17.03.2023.

20. V správe z psychologického vyšetrenia zo dňa 11.04.2013, vyhotoveného Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, sa uvádza, že T. O. v rámci úrovni všeobecných intelektových schopností dosahuje nadpriemerné pásmo, pri vysoko nadpriemernom zastúpení názorných schopností a nadpriemernom zastúpení verbálnych schopností. Bolo odporúčané, aby ho preradili do triedy so všeobecným intelektovým nadaním na ZŠ Devínska ul. v Nových Zámkoch.

21. Dňa 15.09.2017 navštívila žalobkyňa svojho obvodného lekára, ktorý jej predpísal terapiu (MUDr. H. U.), chirurga pre zranenie ruky. Z nálezu MUDr. E. U. zo dňa 28.08.2018 je zrejmé, že žalobkyňa bola

na psychiatrickej kontrole, pričom jej bolo odporučená terapia na jej ťažkosti, ktoré súviseli s tragickou udalosťou. Žalobkyňa bola v období od 26.03.2018 do 20.05.2018 v starostlivosti klinickej psychologičky (PhDr. I.), pričom bola pre prehlbujúcu sa psychickú symptomatiku odoslaná do starostlivosti psychiatra.

22. Počas štúdia na základnej škole Artiom získal viaceré ocenenia, aj za olympiády z cudzích jazykov.

23. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia a svojho mena a prejavu osobnej povahy.

24. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

25. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

26. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

27. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

28. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

29. Podľa § 420 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

30. Podľa čl. 3 základných zásad Zákona o rodine, rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Spoločnosť uznáva, že pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je najvhodnejšie stabilné prostredie rodiny tvorenej otcom a matkou dieťaťa. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností.

31. Podľa Čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

32. Podľa Čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života a obdobia.

33. Podľa Čl. 12 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromia rodiny, domova a každý má právo na ochranu proti takýmto zásahom alebo útokom.

34. Podľa Čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova.

35. Podľa § 193 veta tretia zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

36. Medzi stranami sporu bolo nesporné, že dňa 14.07.2017 došlo k tragickej udalosti, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu syna žalobkyne ako aj to, že F. O., v tom čase konateľ žalovaného, bol v rámci trestného konania právoplatne odsúdený za prečin usmrtenia. Žalobkyňa je aktívne vecne legitimovaným subjektom a žalovaný je pasívne vecne legitimovaným subjektom podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kedy odsúdení boli osobami vykonávajúcimi činnosti, ktoré priamo súviseli s realizáciou stavby. Nárok žalobkyne čo do základu nebol taktiež medzi stranami sporný, žalovaný mal námietky voči výške uplatnenej nemajetkovej ujmy vo výške 50 000 eur.

37. V nadväznosti na predmet sporu súd uvádza, že ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, teda aj o rodičov.

38. Jednotné právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečované radom čiastkových prostriedkov, na ktoré sa možno pozerat' relativne úplne samostatne. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relativne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

39. Vychádzajúc z § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú však zakotvené taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu). Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel). Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd musí pritom však vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou navrhovateľom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejme zo žalobného návrhu.

40. Z vykonaného dokazovania mal súd výpoveďou žalobkyne preukázané, že v tomto prípade vzťah matky k synovi a naopak bol výnimočne nadštandardný. Žili jeden pre druhého, boli veľmi citovo naviazaní na seba navzájom, vo všetkom si pomáhali a boli si vzájomnou oporou, pričom žalobkyňa ako matka vychovávala syna výlučne sama. V čase nehody mal T. 17 rokov a žalobkyňa cez 36 rokov. Život mal pred sebou, žalobkyňa sa v ňom videla, vo všetkom ho podporovala. Žalobkyňa so svojim synom viedla spoločnú domácnosť, jej trauma je o to väčšia, že prišla o svojho jediného syna, najbližšiu osobu v jej živote. Trauma zo smrti syna je v jej živote prakticky neodstrániteľná. Podľa názoru súdu v dôsledku tragickej smrti syna došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovaného dieťaťa, čím je žalobkyňa aj do budúcnosti ochudobnená o rodinný život. V dôsledku tejto udalosti sa žalobkyňa veľmi zmenila, stala sa z nej psychiatrická pacientka, navštevovala psychológa. T. bol pre žalobkyňu ako jeho matku všetkým na svete.

41. S ohľadom na vykonané dokazovanie dospel súd k záveru, že sú splnené podmienky pre vyhovie žalobe v celom jej rozsahu ohľadne samotného základu nároku, teda má za to, že je daný nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd prvého stupňa preto ďalej sústredil svoje dokazovanie na samotnú výšku nemajetkovej ujmy.

42. Zásah do osobnostných práv žalobkyne bol v tomto prípade jednoznačne daný, keď žalovaný zasiahol do práva na súkromie žalobkyne a tiež do práva na ich rodinný život, a to zapríčinením smrti maloletého T., syna žalobkyne. V rámci konania súd dospel k záveru, že ide o mimoriadny zásah do osobnostných práv žalobkyne. Ako rodina mali medzi sebou nadštandardné vzťahy, keďže sa jednalo o jediné dieťa žalobkyne, ktoré bolo pre ňu všetkým. Žalobkyňa ako matka T. sa po jeho smrti veľmi zmenila, uzavrela sa do seba, nemala chuť, ale ani vôľu komunikovať s ostatnými ľuďmi a svojej práce, ktorú ako tlmočnica dovtedy vykonávala, sa musela vzdať. Našla si prácu z domu a to jej vyhovuje. Je to úplný opak toho, čo predtým robila, keďže pracovala aj v zahraničí, kde s ňou chodil aj jej syn, pokiaľ bol žiakom základnej školy. Spolu veľa cestovali a jediný okamih zmenil jej život od základov. Smúti stále za synom (aj v rámci výpovede plakala, poznámka súdu) a jej myšlienky smerujú len k nemu a to i napriek tomu, že k tragickej udalosti došlo v roku 2017. Zachovala si všetky diplomy, pozdravy, darčeky od Artioma (mala ich so sebou aj na pojednávaní) a pri poukazovaní na tieto veci od milovaného syna sa tiež neubránila slzám.

43. Je nepochybné, že smrťou Artioma došlo k narušeniu celistvosti rodiny, ktorá sa rozpadla a žalobkyňa zostala sama, len so svojou mamou, ktorá tiež smrťou vnuka trpí. Tragickou smrťou syna, ktorý zomrel vo veku 17 rokov, došlo k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovanej osoby. Ochudobnenie rodinného života žalobkyne je dané aj do budúcnosti a citová strata je spojená so stratou lásky, radosti zo syna, ktorý v rodine predstavoval osobu, ktorá vnášala život a veselosť do ich denného prežívania. Žalobkyňa sa istým spôsobom odpútala od reality a lipne na spomienkach a viaže sa na veci, ktoré patrili, alebo súviseli s maloletým Artiomom, čoho dôkazom je zhromažďovanie vecí, ktoré mu patrili.

44. V prípade matky súd opätovne konštatuje veľmi silné a intenzívne citové prepojenie so zomrelým synom, keďže vzťah matky a syna je možné kvalifikovať ako jeden z najsilnejších a v danom prípade je tento ešte umocnený tým, že sa jednalo o jediné dieťa žalobkyne, ktorého mala v mladom veku. U rodiča ide jednoznačne o mimoriadny zásah do jeho osobnostných práv. Trauma sa prejavila aj v širšom živote žalobkyne, v dôsledku straty syna sa uzavrela, prestala spoločensky žiť, cestovať, venuje sa len psom, ktorých si kúpila a záhrade okolo domu. Žalobkyňa sa nedokázala vyrovať so stratou syna, musela vyhľadať aj odbornú pomoc, čo mal súd preukázané lekárskymi správami. Vzhľadom na to, že jej medikamentná liečba spôsobovala iné zdravotné ťažkosti, našla pomoc v akupunktúre, ktorá odbúravala jej problémy.

45. Pri určovaní výšky peňažného zadostučinenia súd prihliadol na intenzitu vzťahov žalobkyne k zomrelému Artiomovi, na vek žalobkyne ako pozostalej, vek zomrelého, prípadné poskytnutie inej satisfakcie, postoj žalovaného (či prejavil ľútosť, či sa ospravedlnil), dopad udalosti do sféry žalovaného, známe majetkové pomery žalovaného, pričom kľúčovou bola najmä kvalita vzájomných vzťahov zomrelého T. k matke. Súd na všetky uvedené skutočnosti prihliadol v súlade s princípom spravodlivosti a opieral sa o dôkazy a z nich zistené skutkové okolnosti, najmä výsluch žalobkyne, a tiež vyjadrenie žalovaného, ktorého štatutárny zástupca bol v trestnom spise v postavení odsúdeného. V prípade matky ako rodiča súd má za to, že sú splnené podmienky na náhradu nemajetkovej ujmy

v peniazoch, a to vo výške 30 000 eur. Nezvratná deštrukcia medziľudských väzieb je nepochybná, pričom smrť dieťaťa predstavuje pre rodiča vždy mimoriadny zásah do jeho osobnostných práv, preto mimoriadnosť zásahu nie je potrebné dokazovať. Výška peňažného zadosťučinenia, tj. 30 000 eur je podľa súdu v danom prípade akceptovateľná. Napriek tomu, že žalobkyňa požadovala sumu 50 000 eur a poukázala na rozhodnutia súdov, ktorými bola priznaná aj vyššia suma nemajetkovej ujmy, súd dospel k záveru, že suma 30 000 eur je akceptovateľná aj pri zohľadnení princípu proporcionality. Žalobkyňou uvádzané rozhodnutia sú skutkovo iné, špecifické, preto z nich súd pri svojom rozhodovaní nevychádzal a ani ich nevzal po úvahy pri porovnávaní v rámci rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy. Po individuálnom zvážení tohto konkrétneho prípadu súd dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobkyne je dôvodný vo výške 30 000 eur, tento je plne v súlade so zákonom a nevymyká sa ani rozhodovacej činnosti v obdobných prípadoch. Súd prihliadol aj na vek maloletého Artioma, ktorý v čase nehody mal 17 rokov, navštevoval strednú školu, teda bol vo veku, kedy bol vo veľkom rozsahu svojím životom odkázaný na matku ako rodiča a ňou poskytované hmotné aj nehmotné zabezpečenie. Rovnako súd prihliadol na vek žalobkyne v čase nehody (matka 36 rokov), ktorá v podstate v mladom produktívnom veku, sa vďaka nešťastnej tragickej udalosti dostala mimo spoločenského diania, uzavrela sa do svojho smútenia a prežíva upínaním sa na spomienky na svojho jediného syna.

46. V tomto prípade je veľmi ťažko uveriť tomu, že práve v tej okamih, kedy sa nachádzal T. pri múre, došlo k jeho zrúteniu. Na základe vykonaného trestného konania ako aj záverov znaleckého posudku, ktorý bol v rámci trestného konania vyhotovený, je zrejmé, že k nešťastnej udalosti nemuselo dôjsť, ak by zodpovedné osoby, pôsobiace na stavbe, dodržali všetky zákonom stanovené povinnosti pri realizovaní stavby, správny technologický postup ako aj zabezpečili predmetnú stavbu spôsobom, ktoré stanovujú predpisy v oblasti bezpečnosti ochrany života a zdravia. Zástupca žalovaného v rámci trestného konania neurobil žiadne vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku, v podstate ani nespochybňoval samotnú príčinu havárie predmetného múru, ale v rámci obrany obhajoval postup pri výstavbe múru odvolávajúc sa na bežnú prax pri výstavbe obdobných stavieb. Podľa vyjadrenia žalobkyne nikto zo strany žalovaného ju osobne neoslovil po tragickej udalosti a žalovaný v konaní v tomto smere tiež neuviedol žiadne skutočnosti. Obranu v spore postavil na tom, že požadovaná suma 50 000 eur je podľa neho neprímerane vysoká a pre žalovaného likvidačná. Jej priznaním by došlo na strane žalobkyne k bezdôvodnému obohateniu.

47. Stratu nenahraditeľného nemožno nahradiť a aj kompenzácia straty najvyššej hodnoty, hodnoty ľudského života, hmotným statkom s čisto ekonomicky pominuteľnou hodnotou, je tiež skôr iba fiktívna. Potreba vyjadrenia zodpovednosti aj za takúto ujmu a obmedzené možnosti výberu „protiplnení“ aj za najťažšie následky, používajú ako možný prostriedok náhrady peniaze. Z povahy neprekonateľnej disproporcie hodnôt sa preto nemôže zdať ako dostatočná náhrada za život žiadna suma. Pokiaľ však zákon takúto náhradu nenahraditeľného zaviedol, je potrebné v ňom nájsť spôsob, ako kompenzáciu nemateriálnej ujmy pozostalých určiť. Tento spôsob, ako už bolo vyššie uvedené, predstavuje určenie výšky zadosťučinenia s prihliadnutím na vykonané dokazovanie a individuálne posúdenie prípadu vo vzťahu k žalobkyňi a v časti s ohľadom na rozhodovaciu činnosť v obdobných veciach. A hoci je istá miera nejednotnosti rozhodovacej praxe, jedná sa o najťažšie zásahy do práv na ochranu osobnosti, čo musí byť zohľadnené pri rozhodovaní o týchto nárokoch. Výška nemajetkovej ujmy má odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Je však nepochybné, že iná je predstava o spravodlivosti žalovaného a iná žalobkyne ako poškodenej. Preto je nevyhnutné použiť princíp proporcionality a porovnať čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá je zrejماً zo žalobného návrhu (NS SR sp. zn. 4Cdo/139/2011). Určenie výšky náhrady je zo zákona na voľnej úvahe súdu, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave ohľadom zákonom predvídateľných kritérií, to znamená, ohľadom závažnosti vznikutej ujmy a s ohľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje predovšetkým satisfakčnú funkciu, pretože rozsah vznikutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, reálne sa ani nahradiť nedá a je možné za ňu „len poskytnúť zadosťučinenie“ (KS NR sp. zn. 9Co/330/2012).

48. Pri posudzovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú zohľadňované tieto kritéria - a) Intenzita vzťahu žalobkyne k zomrelému T., b) Vek žalobkyne ako pozostalej, c) Vek zomrelého syna, d) Prípadné poskytnutie inej satisfakcie, e) Postoj žalovaného f) Dopad udalosti do duševnej

sféry žalovaného g) Majetkové pomery žalovaného, h) Miera zavinenia žalovaného (tu je súd viazaný rozhodnutím v trestnom konaní, kde vina zástupcu žalovaného bola zistená a bol mu uložený trest).

49. Súd pri posudzovaní zásady proporcionality poukazuje o. i. na

- rozsudok Krajského súdu v Nitre, spisová značka 6Co/14/2022 (súd priznal rodičom syna náhradu nemajetkovej ujmy 30 000 eur každému z rodičov),
- rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Kapko proti Slovenskej republike (usmrtenie z nedbanlivosti): Okresným a Krajským súdom v Trenčín bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 30 000 eur pre každého rodiča za smrť dcéry spôsobenej pádom veľkokapacitného stanu počas letného hudobného festivalu Pohoda v roku 2009,
- rozsudok Krajského súdu v Bratislave, spisová značka 5Co/14/2020 (súd priznal mame (vdove) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33 193,92 eur za usmrtenie jedinej 22 ročnej dcéry),
- rozsudok Krajského súdu v Košiciach, spisová značka 2Co/51/2019 (súd priznal mame syna náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30 000 eur za stratu jediného 21 ročného syna (zosnulý žil s mamou v spoločnej domácnosti, citová väzba matka - syn, ktorý bol vychovaný bez vlastného otca bola veľmi intenzívna vzhľadom na spoločne prežitú roky, mama nebola hmotne závislá od nebohého syna, táto skutočnosť bola vyvážená silným putom so synom, matka bola liečená na psychiatrii),
- rozsudok Krajského súdu v Bratislave, spisová značka 4Co 470/2011 (súd priznal každému z rodičov po 24 895,44 eur za smrť 19 ročnej dcéry (zodpovednosť správcu cesty za náraz zo svahu padnutého kameňa na pasažierku auta).

50. S poukazom na to, že tento prípad patrí medzi ojedinelé, súd v rámci analógie pri rozhodovaní vzal do úvahy vyššie uvedené rozhodnutia. Súd s prihliadnutím na viaceré právoplatné rozhodnutia rôznych súdov dospel k záveru, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, sa nevyvíja z rámca iných priznaných náhrad nemajetkovej ujmy, pričom je ale nevyhnutné uviesť, že ani žiadne z posudzovaných rozhodnutí, kedy bola spôsobená smrť, nie je absolútne totožné s prípadom žalobkyne v tomto konaní, každé má svoje špecifiká a nie je možné traumy ktorýchkoľvek poškodených posudzovať úplne jednotne (intenzita vzťahov, odkázanosť, starostlivosť, vek zomrelého, vek poškodeného, majetkové pomery, poskytnutie inej satisfakcie, postoj žalovaného, miera jeho zavinenia...). V neposlednom rade je nepochybné, že emočné ladenie a prežívanie strát je výsostne individuálnou záležitosťou každého človeka.

51. Vzhľadom k uvedenému, jednotlivé rozhodnutia, ktoré súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobkyne vzal do úvahy na porovnanie, použil len podporne a v snahe zabezpečiť čo najspravodlivejšie rozhodnutie. Súčasťou odôvodnenia tohto rozsudku nie sú všetky rozhodnutia, s ktorými sa súd pred rozhodnutím oboznámil, nakoľko je nepochybné, že existuje množstvo rozhodnutí, ktoré priznali aj nižšiu výšku nemajetkovej ujmy, ale snahou súdu bolo poukázať na skutočnosť, že dochádza a aj v minulosti dochádzalo k priznaniu nemajetkovej ujmy v sumách, ktoré sú porovnateľné ako suma náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú súd žalobkyňi v tomto spore priznal.

52. Pokiaľ ide o pomery na strane žalovaného, ide o právnickú osobu, ktorá podniká v rôznych oblastiach. Počas tragickej udalosti bol konateľom spoločnosti F. O., ktorý bol odsúdený v rámci trestného konania za prečin usmrtenia. Žalovaný v konaní namietal uplatnený nárok čo do výšky a to nielen z dôvodu neprimeranosti, ale aj z dôvodu likvidácie žalovaného. Súd poukazuje na to, že nepriaznivé majetkové pomery na strane žalovaného preukázané neboli, pričom žalovaný v tomto smere súdu nenavrhol žiadne dokazovanie. Z verejne dostupných údajov bolo zistené, že žalovaný je v podnikaní úspešný, obrat spoločnosti sa zvyšuje postupne od roku 2019. X. sumy 30 000 eur neznamena pre žalovaného likvidačný stav, podľa súdu žalovaný ani žiadnym spôsobom nenavrhol a ani nepreukázal skutočnosť, že by nebol schopný túto sumu a ani inú sumu plniť. Samotná spoločnosť pôsobí na trhu od roku 2013, tj. nejde o spoločnosť, ktorá by len začala vykonávať podnikateľskú činnosť; dokonca počas svojej doterajšej existencie aj rozširovala predmet činnosti (2x, v roku 2018 a 2020).

53. Súd teda pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vyhodnotil a zohľadnil jednotlivé kritéria, keď prihliadal na už uvedené okolnosti intenzity vzájomného vzťahu Atrioma a jeho matky, jeho mladý vek, vek poškodenej, majetkové pomery žalovaného, dopad do duševnej sféry, ako aj na to, že táto udalosť a strata milovaného dieťaťa navždy zmenila a poznačila život matky, došlo u nej k nenapraviteľnej strate, ktorá mala nepriaznivý dôsledok najmä na jej psychický zdravotný stav, ktorý pretrváva aj v súčasnosti a s najväčšou pravdepodobnosťou bude v istej miere pokračovať aj

v budúcnosti. Súd prihliadal aj na okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy prišlo a na mieru zavinenia konania žalovaného, ktorú súd hodnotil veľmi prísne, pretože sa dalo predpokladať, že ak by pri realizácii stavby boli dodržané všetky právne predpisy a postupy, k takejto tragédii nemuselo dôjsť.

54. Takto priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nebude predstavovať bezdôvodné obohatenie žalobkyne a zároveň podľa súdu nebude do budúcnosti likvidačná pre žalovaného, pričom súdu nie sú známe žiadne skutočnosti, ktoré by žalovanému bránili ďalej vo vykonávaní podnikateľskej činnosti a získavaní príjmu. Takto prisúdená výška nemajetkovej ujmy bude podľa súdu pôsobiť na žalovaného dostatočne tak, aby sa snažil obdobným zásahom do práva na súkromný život spôsobený hrubou neobstaranosťou predchádzať. Zároveň je tak naplnená prevenčno - sankčná funkcia náhrady nemajetkovej ujmy.

55. Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, že žalobkyni priznal nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 30 000 eur a vo zvyšnej časti (v sume 20 000 eur) jej nárok zamietol.

56. Podľa § 255 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

57. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

58. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

59. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP. Vo vzťahu k uplatneniu nemajetkovej ujmy bola žalobkyňa úspešná čo do základu nároku. Preto jej súd priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Je potrebné uviesť, že CSP nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (možnosť priznania plnej náhrady trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť však aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Priznanie plnej náhrady trov konania je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa je nevyhnutne považovať za plne procesne úspešnú, ak mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela od úvahy súdu. Pokiaľ teda žalobkyňa bola v predmetnej veci týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v základe úspešná, je treba priznať úspech žalobkyni v plnom rozsahu. Takýto záver posúdil Ústavný súd SR ako ústavne konformný a udržateľný (uznesenie IV. ÚS 71/2019-12 zo dňa 07.02.2019). Obdobne nárok na náhradu trov konania posudzoval aj Krajský súd v Nitre (uznesenie č. k. 25Co/148/2018-1266, č. k. 9Co/267/2018-307). Strany sporu v priebehu konania nenavrhli a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal prípadne postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobkyni nepriznať.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie (§ 127 CSP), proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 365 ods. 1 CSP)

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP) .